

Monumentnummer*: 511817

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 20 september 2004
Kadaster deel/nr 82906/152

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Ophemert	West Betuwe	Gelderland

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Ophemert	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Ophemert	G			1277

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 1:

HOOFGEBOUW (HUIS OPHEMERT) MET VOORHOF, HOEKTORENS, VOORPLEIN, KEERMUREN EN BRUGGEN. Het omgrachte huis Ophemert is, zoals het in het algemeen wordt aangenomen, vermoedelijk in oorsprong 14de-eeuws en werd in diverse bouwfasen uitgebreid. Vermoedelijk werd in de 17de eeuw het huis voorzien van de huidige verschijningsvorm met voorhof en hoektorens. Het huis op rechthoekige plattegrond is in rode baksteen opgetrokken. Het huis heeft een souterrain waarop twee bouwlagen en wordt overkapt door een met gesmoorde oud-hollandse pannen gedekt schilddak. Op het schilddak staan dakkapellen, voorzien van frontons en wangen, en drie hoge schoorstenen met windkappen. Tegen de voorgevel (noord-west) is rechts van het midden een lager trappenhuis gebouwd, dat overkapt wordt door een zadeldak en waarin zich de hoofdentree bevindt. Vermoedelijk dateert dit bouwdeel uit de eerste helft van de 19de eeuw. Het trappenhuis wordt bekroond door een fronton waarin sierlijk houtsnijwerk en een wapen. De entree wordt omlijst door twee pilasters en een rechte bekroning. Boven de entree drie nissen, in de linker en rechternis staan twee natuurstenen, wapendragende beelden. Deze vroeg-15de-eeuwse beelden, links een mannelijke figuur en rechts een vrouwelijke figuur, zijn vermoedelijk afkomstig van een graftombe die voor Jan van Renesse van Rijnouwen (in 1415 overleden) werd opgericht. Aan de linker zijgevel hangt een luidklok onder een houten dakje. De gevels van het huis zijn voorzien van een onregelmatige vensterindeling (ondermeer 6- en 8-ruitsvensters -deels voorzien van thans blauw-wit geschilderde persiennes- 12-, 15- en 24-ruitsvensters). Een aantal vensters dateert vermoedelijk uit de 18de eeuw. In de gevels zijn vele bouwsporen zichtbaar. In de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Tweede Wereldoorlog werd het huis zwaar beschadigd en liep het interieur ernstige vernielingen op. INTERIEUR- In het interieur zijn ondermeer van belang de ruimtelijke structuur, de indeling van de bouwlagen en de kelders met de tegelvloeren.

Voor het huis ligt een door bakstenen keermuren ommuurd en bestraat VOORHOF dat voorzien is van twee 8-kantige HOEKTORENS, beide onder een met leien gedekt koepeldak. Een toren is voorzien van vlieggaten en dient als duiventoren, de andere toren heeft een opbergfunctie. Middels een bakstenen BOOGBRUG wordt het kasteleiland met een tweede eiland (waarop het koetshuis staat en dat eveneens voorzien is van bakstenen keermuren) verbonden. Dit eiland met koetshuis wordt middels een bakstenen BRUG met drie tongewelfen met de wal verbonden. Op de KEERMUREN van voorhof, voorplein en de bruggen staat een hekwerk van ijzeren balusters die door horizontale liggers worden verbonden.

Waardering HOOFDGEBOUW (huis Ophemert) MET VOORHOF, HOEKTORENS, VOORPLEIN, KEERMUREN EN BRUGGEN van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom van het in diverse bouwfases ontstane huis Ophemert;
- vanwege de sobere verschijningsvorm van het huis met de gesloten voorgevel en royaler gedecoreerde traptoren en de meer open achter- en zijgevels van het huis;
- vanwege de twee vroeg-15de-eeuwse natuurstenen beelden in de nissen boven de entree in de traptoren;
- vanwege het kasteleiland met ommuurd voorhof met 8-zijdige hoektorens waarop het huis Ophemert markant is gelegen;
- vanwege het naast het kasteleiland gelegen tweede eiland, eveneens met ommuurd voorplein;
- vanwege de boogbruggen uit baksteen die de eilanden en de wal met elkaar verbinden;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Landhuis